

با اسمه تعالی

جمهوری اسلامی ایران

وزارت راه و شهرسازی

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

شماره:

تاریخ:

ضوابط تهیه، تنظیم و استفاده از بارنامه

بخش اول: تعاریف

سازمان

منظور سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای می‌باشد.

اداره کل استان

منظور ادارات کل حمل و نقل و پایانه‌های سراسر کشور می‌باشد.

بارنامه عمومی

مطابق ماده ۲ قانون الزام شرکت‌ها و موسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه، سند کاشف از حقوق مالکیت بوده و طرح آن در دو نوع برای حمل و نقل کالاهای عمومی و حمل و نقل فرآورده‌های نفتی بوده و به صورت تمبردار و یا با الصاق تمبر توسط شرکت حمل و نقل به صورت الکترونیکی صادر می‌گردد.

حواله بارنامه

برگه‌ای است که به موجب ماده ۲ قانون الزام شرکت‌ها و موسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از صورت وضعیت مسافری و بارنامه توسط اداره کل استان یا نمایندگی ادارات کل در اختیار شرکت‌ها و یا موسسات حمل و نقل جاده‌ای داخلی کالا یا نمایندگان آن قرار خواهد گرفت.

سیستم مدیریت کنترل بارنامه

نرم‌افزاری است که کلیه عملیات مربوط به حواله بارنامه، جمع‌آوری اطلاعات بارنامه‌های صادره (مصرفی و باطله) و واریزی‌های نقدی شرکت‌ها و موسسات حمل و نقلی کالا و همچنین محاسبه عوارض قانونی سهم سازمان بر اساس قوانین و مقررات و کنترلهای لازم در این زمینه و نیز کزارش‌گیری توسط آن صورت می‌پذیرد.

با اسمه تعالی

شماره:

جمهوری اسلامی ایران

تاریخ:

وزارت راه و شهرسازی

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

کل کرایه حمل

مجموع مبلغ پیش کرایه و باقی مانده می‌باشد. عبارت از وجہی است که از طریق توافق بین صاحب کالا و شرکت یا موسسه حمل و نقل دارای پروانه فعالیت از اداره کل استان در حمل یک محموله متناسب با ظرفیت بارگیری وسیله نقلیه باربری مورد عمل قرار می‌گیرد.

مبلغ پیش کرایه

عبارة از وجہی از کل کرایه حمل است که راننده حسب توافق با موسسه یا شرکت حمل و نقل در مبدأ حرکت خود دریافت می‌دارد.

باقیمانده کرایه (پس کرایه)

عبارة از وجہی از کل کرایه حمل است که راننده آن را در مقصد دریافت می‌دارد.

کارمزد (کمیسیون)

عبارة از وجہی است که شرکت‌ها و موسسات حمل و نقل کالا بابت صدور بارنامه از مبلغ کل کرایه مندرج در بارنامه از راننده دریافت می‌دارند. درصد کارمزد شرکت‌ها و موسسات حمل و نقل بر اساس بند ۱ مصوبه یکصد و شصت و ششمین جلسه شورای عالی هماهنگی ترابری کشور مورخ ۸۶/۶/۲۹ و اصلاحات بعدی آن تعیین و ابلاغ می‌گردد.

عوارض جابجایی کالا

عوارض ملی است که مطابق قانون اخذ، و از حاصل ضرب 3 درصد در مبلغ کرایه بدست می‌آید.

با اسمه تعالیٰ

شماره:

جمهوری اسلامی ایران

تاریخ:

وزارت راه و شهرسازی

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

بخش دوم: مقررات

فصل اول: تهیه بارنامه تمپردار و یا تمپر بارنامه

۱- شرکت‌ها و موسسات حمل و نقل و شعب و دفاتر حوزه استحفاظی هر استان در صورت داشتن پروانه فعالیت و یا مجوز فعالیت معتبر، می‌توانند از اداره کل همان استان درخواست بارنامه تمپردار و یا تمپر بارنامه نمایند.

۲- شرکت‌ها و موسسات حمل و نقل و شعب و دفاتر آنها می‌بایست نسبت به واریز وجه عوارض جابجایی کالای بارنامه‌های مصرفی بر اساس آخرین بخش‌نامه‌های سازمان اقدام، و اطلاعات فیش واریزی را در سیستم مدیریت کنترل بارنامه ثبت نمایند.

تبصره: مبنای محاسبه بدھی ریالی شرکتها و موسسات بابت بارنامه‌های مصرفی که به شرح بند فوق تسویه نشده است براساس تاریخ تسویه بارنامه‌ها با اداره کل می‌باشد.

۳- تحويل بارنامه جدید منوط به تسویه حداقل ۰.۸٪ بارنامه‌های تحويلی (مصرفی و باطله) و تسویه حساب کامل بدھی ریالی قبلی می‌باشد.

۴- تعداد بارنامه و یا تمپرها بارنامه قابل تحويل به شرکت‌ها و موسسات حمل و نقل توسط سیستم مدیریت کنترل بارنامه تعیین می‌گردد (جهت موارد استفاده محمولات فصلی مانند گندم، تره بار نیز پیش‌بینی‌های لازم مد نظر قرار می‌گیرد).

۵- اداره کل استان موظف است با در نظر گرفتن موارد ۱ تا ۴ نسبت به صدور حواله بارنامه برای شرکت اقدام نموده و شرکت از طرف اداره کل استان به بانک مراجعته و بارنامه‌ها را اخذ و سپس ضمن مراجعته مجدد به اداره کل استان شماره بارنامه‌ها در سیستم ثبت گردد. در صورت برقراری، ارتباط با بانک مجاز عملیات به صورت الکترونیکی انجام می‌شود.

۶- در استانهایی که توزیع بارنامه به نمایندگان شرکتها و موسسات حمل و نقل (انجمن/کانون/اتحادیه) واگذار شده است به یکی از دو صورت ذیل بایستی اقدام گردد:

الف) ابتدا اداره کل استان نسبت به صدور حواله بارنامه با تعداد مشخص از طریق سیستم مدیریت کنترل بارنامه به بانک مجاز به نام صنوف ذکر شده (براساس فرمت پیوست) اقدام، و سپس این صنوف با رعایت موارد ۱ تا ۴ این ضوابط، شرکتها و موسسات حمل و نقل مجاز را (براساس فرمت پیوست) به همراه یک نسخه از کپی نامه ادارات کل استانی، به بانک جهت دریافت بارنامه معرفی می‌نمایند. شرکتها و موسسات مذکور پس از دریافت بارنامه مجدداً به محل اخذ معرفی نامه (انجمن/کانون/اتحادیه) مراجعته نموده تا نسبت به ثبت سریال اقدام گردد.

با اسمه نعالی

شماره:

جمهوری اسلامی ایران

تاریخ:

وزارت راه و شهرسازی

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

ب) ابتدا اداره کل استان نسبت به صدور حواله بارنامه، با تعداد مشخص از طریق سیستم مدیریت کنترل بارنامه به نام صنف برای بانک مجاز اقدام می‌نماید. پس از آن صنف با مراجعته به بانک مجاز نسبت به تحويل بارنامه‌های خام اقدام نموده، و این بارنامه‌ها را در مکان مناسبی از نظر امنیتی ذخیره می‌نماید، و در هنگام مراجعه شرکتها و موسسات تحت پوشش با رعایت موارد ۱ تا ۴ این ضوابط نسبت به تحويل آنها به شرکت اقدام و ثبت سریال می‌نماید.

لازم به ذکر است در هر حالت صدور بارنامه توسط شرکتها و موسسات حمل و نقل منوط به ثبت سریال بارنامه‌های تحويلی در سیستم مدیریت کنترل بارنامه ادارات کل استانی می‌باشد.

۷- نحوه صدور بارنامه توسط دفاتر شرکت حمل و نقل دارای مجوز فعالیت سراسری در سایر استانها به صورت ذیل است:

الف) شرکت درخواست کتبی خود را به انضمام یک نسخه از قرارداد حمل، با ذکر مکان و محل صدور بارنامه، به اداره کل استان صادر کننده مجوز فعالیت سراسری ارائه می‌نماید.

ب) اداره کل استان پس از بررسی و کنترل و تایید مدارک و انعکاس موضوع به اداره کل استانی که شرکت قصد دارد در آن حوزه به فعالیت پردازد، درخواست را از طریق سیستم مدیریت اطلاعات شرکت‌های حمل و نقل به دفتر حمل و نقل کالا منعکس می‌نماید.

پ) پس از موافقت دفتر حمل و نقل کالا، شرایط لازم بصورت سیستمی برای صدور بارنامه در شهرستان مورد تقاضا برای وسایل نقلیه باری ملکی و تحت پوشش، توسط دفتر فن‌آوری اطلاعات و ارتباطات فراهم شده، و نتیجه به اداره کل استان ذیربطریجت و اگذاری و تسویه حساب بارنامه منعکس می‌گردد.

۸- هر گونه تهیه بارنامه به صورت غیرمجاز توسط شرکت از قبیل دریافت از سایر شرکت‌ها و ... ممنوع می‌باشد.

فصل دوم: تنظیم بارنامه

شرکت‌ها و مؤسسات حمل و نقل، و شعب و دفاتر فعال حوزه استحفاظی هر استان، مکلف به

رعایت موارد ذیل می‌باشند:

۱- مطابق با این ضوابط بارنامه تمبردار و یا تمبرهای بارنامه تهیه و صادر نمایند.

۲- اطلاعات بارنامه‌های صادره را برای سامانه بارنامه برخط ارسال نموده و بعد از صحت سنجی اطلاعات، در صورت صحت اطلاعات کد رهگیری برای آن بارنامه صادر و برای شرکت حمل و نقل

با اسمه تعالیٰ

شماره:

جمهوری اسلامی ایران

تاریخ:

وزارت راه و شهرسازی

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

ارسال می‌گردد. متعاقب آن شرکت موظف است از طریق نرم افزار صدور بارنامه، نسبت به چاپ کد رهگیری بر روی بارنامه اقدام نماید.

۳- مشخصات فرستنده، گیرنده، محموله، راننده، وسیله نقلیه باری و سایر موارد بایستی با مفاد مندرج در بارنامه مطابقت داشته، و کلیه اطلاعات مورد نیاز در نسخ بارنامه به طور کامل تکمیل گردد.

۴- نسخ متعدد بارنامه نبایستی بصورت متعارض و متفاوت تکمیل گردد.

۵- از صدور بارنامه بصورت دستنویس و از ذکر کرایه در پشت بارنامه خودداری نمایند.

۶- نشانی دقیق محل تخلیه و بارگیری را در بارنامه درج نمایند.

۷- کارمزد اخذ شده از راننده وسیله نقلیه باری، و درج کرایه حمل واقعی در بارنامه مطابق این ضوابط می‌باشد.

۸- هر گونه عوارض قانونی مترتب بر بارنامه از قبیل ۳ درصد عوارض جابجایی کالا، و همچنین هزینه‌های تخلیه و بارگیری و موارد مشابه که پرداخت آن بر عهده صاحب کالا است را در حاشیه پایین و سمت راست بارنامه قید، و از صاحب کالا دریافت دارند.

مثال

اگر کرایه حمل ۱۰ میلیون ریال، و هزینه بارگیری یک میلیون ریال در نظر گرفته شود، نحوه درج اقلام در گوش سمت راست و پایین بارنامه به شرح زیر می‌باشد:

مبلغ - ریال	شرح
۱۰/۰۰۰/۰۰۰	کرایه
۱/۰۰۰/۰۰۰	هزینه بارگیری
۳۰۰/۰۰۰	سه درصد ($(۱۰/۰۰۰/۰۰۰ * ۳/۱۰)$)
۱۱/۳۰۰/۰۰۰	جمع کرایه

فصل سوم: قوانین و مقررات مورد استفاده در صدور بارنامه

۱- شرکت‌ها و موسسات حمل و نقل، و شعب و دفاتر فعال حوزه استحفاظی هر استان، در هنگام صدور بارنامه مکلف به رعایت کلیه ضوابط و دستورالعمل‌های ابلاغی از سوی سازمان می‌باشند، از قبیل:

با اسمه تعالیٰ

شماره:

جمهوری اسلامی ایران

تاریخ:

وزارت راه و شهرسازی

سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای

الف) قانون الزام شرکتها و موسسات ترابری جاده‌ای به استفاده از اوراق صورت وضعیت مسافری و بارنامه.

ب) صورتجلسه یکصد و پنجاه و چهارمین جلسه شورایعالی هماهنگی ترابری کشور.

ت) صورتجلسه یکصد و شصت و پنجمین جلسه شورایعالی هماهنگی ترابری کشور.

ث) ضوابط تاسیس و بهره‌برداری از شرکتهای حمل و نقل.

ج) آیننامه حمل و نقل جاده‌ای مواد خطرناک.

ج) آیننامه نحوه بارگیری، حمل و مهار آیمن بار وسائل نقلیه باری جاده‌ای.

ح) ضوابط و مقررات مربوط به حمل و نقل بار در راههای کشور و بخشندۀ‌های مرتبط.

خ) رعایت مصوبات و بخشندۀ‌های ستد مرکزی مبارزه با قاچاق کالا و ارز در باب حمل و نقل دام، تجهیزات پزشکی و کالای دخانی و سایر موارد.

د) رعایت ضوابط و بخشندۀ‌های ابلاغی در خصوص مدیر فنی شرکتها و موسسات حمل و نقل.

ذ) آیننامه اجرایی تبصره ۱ ماده ۳۱ قانون رسیدگی به تخلفات رانندگی.

ر) مقررات مربوط به عدم صدور بارنامه برای وسائل نقلیه باری غیرمجاز.

ز) مقررات مرتبط به فعالیت دفاتر نظارت بر حمل و نقل سیمان.

ژ) مقررات مرتبط به نحوه فعالیت سالنهای نوبت دهی و اعلام بار.

س) مقررات مرتبط به وظایف متصدیان حمل و نقل در باب هشتم قانون تجارت.

۳- نسخ بارنامه نبایستی به اشخاص دیگر و غیرمجاز واگذار گردد.

۴- بارنامه بایستی برای رانندگان دارای برگ فعالیت و یا کارت هوشمند معتبر صادر گردد.

۵- بارنامه بایستی برای وسیله نقلیه دارای کارت هوشمند ناوگان فاقد ممنوعیت از دریافت خدمات ، صادر گردد.

۶- شرکت‌ها و موسسات حمل و نقل، و شعب و دفاتر فعال حوزه استحفاظی هر استان بایستی از صدور بارنامه در مکان غیرمجاز خودداری نموده، و در صورت عدم پرداخت کرایه حمل در مقصد توسط گیرنده کالا به راننده، مکلف به پرداخت کرایه حمل به راننده می‌باشد.

۷- شرکت‌ها مجاز به استفاده از بارنامه حمل و نقل فرآورده‌های نفتی برای حمل کالاهای عمومی و بارنامه عمومی برای حمل و نقل فرآورده‌های نفتی (مگر با موافقت قبلی سازمان) نمی‌باشند.

